

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Tompai Mihály-utca 10. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás. Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.</p>	<p>Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN. Kiadó lap tulajdonos: ID. RÁBELY MIKLÓS.</p>	<p>Az előfizetés díja: Egész évre . . . 8 korona. Fél évre . . . 4 korona. Egyes szám ára . . . . . 20 fillér. A hirdetés díja: Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 12 fillér. Nyilttér sora . . . . . 40 fillér.</p>
--	--	---

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Pár szó az esküdtszékről.

A múlt héten folytak nálunk a magas nívón álló esküdtszéki tárgyalások. Azért hangsúlyozom, hogy magas nívón álló, mert mint az esküdtek és hallgatók soraiból és kritikájából kivettem, egyrészt az esküdtszék elé utalt bűnesetek igen alkalmasak voltak az esküdtek lelki meggyőződéséből fakadó ítélkezésre, másrészt pedig az esküdtek hivatásuk magaslatán állottak, midőn a verdiketek kimondották.

A mi judikaturánkban még elég fiatal intézmény az esküdtszéki intézmény és bizony súlyos elítélő kritikát kellett már annak ez ideig is kiállani, s sok keserves panaszt hallottunk az ellen minden oldalról elhangzani, mely körülbelül abban összegezhető: hogy nálunk még korai volt az esküdtszéki intézmény behozatala.

Ha visszagondolunk az országos hullámokat vert és általános elégedetlenséget

keltett Haverda-féle tárgyalásra, hol egy bájos szép asszony igéző szép szeme az egész esküdtszék megejtette, akkor méltó a felháborodás és panasz az esküdtszéki intézmény ellen.

De ha mérlegeljük a nálunk utóbb lefolyt esküdtszéki tárgyalások eredményét, akkor ez intézményt nem ócsárolnunk, hanem felmagasztalnunk kell. És ebből azt a tanúságot vonhatjuk le, hogy igen is jó az esküdtszéki intézmény, ha az megfelelő szívvél-lelékkel bíró egyének kezében van.

Az esküdtszéki intézmény behozatalának az volt a fő indító oka, hogy a törvény rideg szakaszai alapján ítélkező bíró, a büntetés kiszabásánál csakis az enyhítő körülményeket vehette figyelembe, ellenben a megkezdett és bevégzett eslekményt, volt bár legyen annak indító oka bármilyen lélektani kényszer is, büntetni kellett. Hiszen, ha figyelemmel kísértük a bűnesetek sorozatát, abban egy jogos önvédelmet is csak elvétve talál-

tunk, más esetekben pedig a mi az ember élete vagy testi épsége ellen irányult felmentést, nem találtunk egyetlen-egyet sem. Hány és hány ember sinylődött hosszú éveken keresztül a börtönben, aki különben egész életén át jámbor ember volt és egy véletlen emberölés folytán, a mit nem tudott elkerülni, vagy elhárítani magától, 10—15 évi kemény fegyházzal bünhődött.

Hány és hány jóformán még gyermekkorban lévő leány esett a leánykereskedők, e valóban szívtelen fajzatok hálójába és midőn anya lett és szegényében vagy pedig nyomoruságában gyermekét megfojtotta — élete virágában került a börtönbe és a törvény által lett előtte az út elzárva, hogy esetleg belőle egy tisztességes házastárs vállalt volna és több gyermeknek adhatott volna életet.

Magam is láttam a helybeli törvényszéken egy czellát, melyben öt fiatal, esinos leány siratta el ily körülmények között az életét, midőn pedig szabadul-

TÁRCZA.

Rábely Miklósnak.*

(1911.)

Kit elűzött a sors a Rima vizétől,
Küldöm a szívemet forró köszöntésül!
Mi van benne, mi nem, kend ki se találja:
Hazajáró lelkem félbemaradt álma.

Fél álom — egész szív, de benne legalább
Nem kopott el a te sok ólomkatonád;
Olvasd ki belőle a jókívánságom:
Áldjon meg az Isten, jó öreg nyomdászom!

Lőrinczy György.

Ködös alakok.

I. A rikkanes.

Meleg szobából léptem ki a csikorgó hidegbe én, a kisdíák, hogy bevillamosozzák az iskolába. Jól emlékezem, hogy olyan tél volt, mikor a kopasz, satnya utszéli fővárosi tákról fagyva hull le a borzas veréb és a metsző szélben a siető emberek mind vagy a szemüket, vagy az orrukat törölik. Jó menedék volt a villamos állomásán az a kis vasbódé, amelyikben nyáron a kalauzok és vezetők ferbliznek, télen meg a türelmetlen utas toporzékol részben a méregtől, részben a hidegtől.

* Lőrinczy Györgytől, a Petőfi-Társaság tagjától, komárommegyei kir. tanfelügyelőtől, lapunk egykori szerkesztőjétől közöljük e gyönyörű kis verscskébe foglalt lemléksorokat, melyeket az immáron országos hírű író földünk lapunk kiadójának jubileumi ünnepe alkalmából megküldött arcképére írt rá.

A bódé előtt egy újságos gyerek szedegette a földről az elhullatott szakasz és egyéb jegyeket. Tipikus rikkanes volt. Fagytól dermedt arc, a rikkaneshumor letörülhetlen vonásaival, élénk járása, látni tudó szemek és képtelenül összefoltozott rongyos ruha, amelyik valami természetes bácsira lehetett szabva valamikor.

Csak elnéztem a dolgát. Már jó csomó jegy volt a zsebében, a keze is tele volt. Megelégette a szedegetést (vagy a didergést) és beszaladt a bódéba. Ott összerakta azt a sok apró szemétpapírt egy csomóba, gyujtót kutatott elő a ruha számtalan hasadása közül, meggyujtotta a papírt és szélfuvástól összerepedezett, fagytól kék ökleit mosolyogva melengette a kis, tánczó lángnál . . .

Ott álltam a sarokban. Még a kályha melege volt ruhámban, még anyám esőkjának melege arcomon, és én, a gondosan öltözött, bepakkolt, sápadt, vézna nagyvárosi gyerek úgy szerettem volna felszerélni életünknek ezt a pár közösen eltöltött percét; „nézd te fiu, itt van a meleg ruha, itt van a vajás zsemle tizóram, itt van az öt krajczárnyi kis napi gázsím, itt van mindenem, amit magamnál hordok, amit szeretek, amitől sirva bucsuznék máskor, odaadom a kis ágyumát, az ólomkatoná hadseregemet, mindent . . . mindent . . . , add nekem érte azt a néhány pillanatnyi időt, azt a te aranyos, ostoba boldogságotod ott az égő papíros mellett, a hol elfelejtéd, hogy a lábaddal künn van a cipőből, hogy foszlott ingeden keresztül kivilágít sanyaru kis testednek bőre; add nekem azt a meglepedést, nézd könyes szemmel kérem én, a kényeztetett uri fiu tőled, az utcasarok kis koldusától, add nekem . . . add nekem . . .”

Künn megesendült a villamos csengője.

Mikor felszálltam, még hallottam a hangját: „Friss ujsá-á-ág . . .” A villamos elvitt magával, ő meg ott maradt a fagyban-télben, rongyosan, félig meztláb és talán szedte tovább a szakaszjegyeket . . .

Soha se láttam többé.

De mindig előttem van az a kis jelenet; a guggoló gyerek, akinek a bágyadt szemébe fényt lop az öröm és a tűz visszfénye; a sovány, de derűs arc, a nyomortól, nélkülözésektől megaszalódott termet és a gyermeteg öröm, amely mintha glóriát rajzolt volna fésületlen kis feje köré; mintha láthatatlan büvkörrel vonta volna körül, melyet hiában ostromolnak haláléhesen a fagy, az éhség, a nyomor, a betegség daemonai!

Kellett lenni valami szépnek, valami nagyon emberinek ebben a képben, mert még most is megindult szeretettel emlékeztet vissza az aszfaltos, villanyfényes, füstös, hazug nagyváros kis gaminjára.

En úgy érzem, hogy ez a gyerek nagyon szerette az ő szűk korlátok között mozgó életét! És ez nagy erény!

Kébor Tamás azt mondja, hogy kétféle emberek élnek a világon: olyanok, a kiknek van pénzük és nincs étvágyuk és olyanok, a kiknek van étvágyuk, de nincs pénzük.

Mélységesen igaz!

De mi következik ebből? A gazdag eldobja magát az életet, mert az nem tud a számára mindennap új gyönyöröket kínálni, és ha tudna is, egy emberélet alatt nem lehet két életet leélni. — Hiába bátyázza magát körül aranyvárral a Krózus; a csengő aranyért dühös

tak, azzal távoztak az életbe, hogy most már egészen mindegy, már mi tisztességek úgy sem lehetünk soha sem, senki sem vesz el, mert gyermekünket oltuk meg.

Ezek után kértem én: hogy a mostani esküdtszéken, midőn Szabó Zsuzsanna, egy 21 éves fiatal leány, méhében egy gyermekkel távozott a bűn fertőjéből, egy jolsvai nyilvános házból s nyomorúságában és szégyenében életre hozott magzatát megfojtotta, — nem helyesen ítélkezett e az esküdtszék, midőn e leányt felmentette — és vajjon volt-e a tárgyaló teremben csak egyetlen egy arc is, melyről nem a szájalom és az esküdték ítéletében való megnyugvás sugárzott volna le? Merem állítani, hogy nem volt egyetlen egy sem. És vajjon nem lett-e az életnek e leány megmentve? Azt is állíthatom, hogy igenis meg lett mentve, mert most már más uton, tisztességes uton fogja kenyerét keresni.

Ily ítélet után, tehát csak gratulálni lehet az esküdtseknek és a vádhatóságot képviselő Penyigey Lajos kir. ügyésznek, kinek nemes lelki meggyőződése legyőzte a törvény rideg szakaszát és nagyhatású beszédjével az esküdték és hallgatóság lelkébe markolt: de gratulálni lehet a védő Dr. Törköly József ügyvédnek is, ki e védelmet díjtalanul látta el és összes tehetségét önzetlenül öntötte bele e bűnperbe és hatalmas, lelket megrázó védőbeszédjében csillogtatta mély jogi tudását és eloquentiáját.

Nézzük a másik esetet is: Miklósk József garamszécsi lakost felesége 19 éves fia segítségével megmérgezte azért, mert a férj brutális volt egész családjával szemben és őket folyton ütötte-verte. Az asszony és a család már nem tudott más védelmet találni, mert a köznép, sőt a községi bíró is azt tartja, hogy a férjnek szabad feleségét, ha neki úgy tetszik, még agyon is verni. Hiába ment tehát e szerenesétlen asszony panasza a szom-

harcot viv egymással minden, ami gyönyört, élvezetet ad, ő pedig az aranyvár közepette a revolver csövét szorítja a homlokához, mert a pénzért mindent megkap, csak egy új életet nem, az ő életében pedig az örömök rózsabokrairól le van tarolva minden virág, ami ott van; ami még hátra van, az csak tövis...

Rostand „Sasfők”-ja azt mondja a halálos ágyán, mikor odahuzza bölesőjét az ágy mellé: „Nincs közöttte semmi!” Nincs közöttte semmi!...

Másnap megjön a néhány sornyi sablonos hír: „tettéknek oka életuntság”; egy kicsit rágódnak rajta, azután... ki gondolna rá? Menyivel több joga lenne annak a nyomorult proletárnak eldobni az életét, aki csak végig vegetálja azt küzdve, bizva, ezerszer elbukva míg egy penészszagú szalmazsákon lejátsszódik az utolsó aktus és vége! De ki veszi ezt észre!?

És itt nő meg a kis rikkancs óriássá. Itt látom bibliai fenségu hősnek, itt érzem, hogy neki nem kell majd elmondani haldokolása közben a böleső felé nyulva „nincs közöttte semmi!” Mert van közöttte egy élet, amely erkölcsi értékben a mártírokéval vetekszik, egy kalvária, melyet mosolyogva futott meg, egy küzdelmes, nyomorultul sötét életpálya, melyért méltó jutalmat csak a Krisztus vallása adhat a menyország felséges ígéretével.

Kis rikkancsom! Többnek tartalak, nagyobbak látlak én mint sokat a nagyok, az ünnepek között és inkább teszem a te boglyas fedre a glóriát, mint bármelyikére is e sok „nagyérdemű” erőstejü közül! Röder Alfréd.

szédokhoz, az előjárósághoz, védelmet sehol nem talált. Ily körülmények között nyult tehát mások tanácsára a mérgegyökérhez, amely a bestiális férjtől aztán örökre meg is szabadította. Az esküdték, hivatkozva az ellenállhatlan erőre és kényszerre, szintén felmentő ítéletet hoztak, hol a vádhatóságot megint Penyigey kir. ügyész képviselte s a lélektani motívumok egész garmadájával ismertette meg a bűnesetet az esküdtsekkel. A védelmet pedig ügyesen dr. Krausz Gyula ügyvéd és Básthy Zoltán ügyvédjelölt látták el.

Másik két esetben az esküdték marasztaló ítéletet hoztak, a mely verdit éppén úgy, mint a felmentő, a közönség teljes tetszésével találkozott.

Példák voltak tehát e bűnesetek arra, hogy az esküdtszék igen is bevált és jó intézmény, ha oly bírák ülnek az esküdtszékben, a kik ismerik az életet, ismerik azokat a harcokat, a melyekben a gyenge emberek egymással folyton szemben állnak, ismerik a létért való küzdelmet és eltudják bírálni a körülményeket, melyek úgy bánnak az emberrel, mint a szélvész által felkorbácsolt Ozeán hullámai a kicsi sajkával.

Nem hagyhatom megemlítés nélkül azt sem, hogy az esküdték jobbára polgár-emberek, de intelligens polgárok voltak. Jogász pedig egyetlen egy sem volt közöttük. S túlán ez volt a szerenese, mert a jogász a paragrafuson rágódik, azt csüri-csavarja, magyarázza, abból kivész, abba beleszó stb. mert ő jogász. Az esküdtszéki intézményt pedig éppén azért hozták be, hogy nem az alakí, de az anyagi igazságnak biztossánsak tért. — N.

Iglói Szontagh Pál.

(1821—1911.)

A sok ágat eresztett nemes Szontagh-család egyik erős ősfája is kidőlt az élők sorából.

Iglói Szontagh Pál f. hó 11-én 90 éves korában Budapesten meghalt. Benne a magyar közéletnek és vele vármegyének is nagy halottja van. Igazi tipikus alakja volt a magyar gentry-életnek. Bár sokat adott a származásra és az állásra, mégis inkább a demokratikus elvekkel karöltve haladó munka elvei emelkedtek nála tulsúlyra. Szép és világító példája ennek, hogy élete javarészt a magyar gyár-iparnak szentelte, dacára annak, hogy a jogi pályára képezte magát és régi táblabírája volt vármegyének s talán benne utolsó táblabírók szállt sírba.

Hazaíás vármegyei közéletünknek mindenkor egy vezérlő alakja volt, s a legkényesebb helyzetekben, mint a ki átélte a nemzetnek mindentéle keserveit, felszólalásaival nem a tüzelés terén, de a szomorú tapasztalatból merített komoly intelmekkel óhajtott békés eredményt elérni.

Mult évi vármegyei nyári közgyűlésünkön még részt vett e jóságos arcu és mindenki által nagyon tisztelt aggyastyán. Azóta azonban élet-méce kezdett kialudni s most szenvedés nélkül megtért őseihez.

Eletrajzát röviden a következőkben adjuk: Dobsinán született 1821. ápr. 16-án. Jogi pályára készülve letette az ügyvédi vizsgát s 1840—44-ig Gömörmegye tiszti ügyésze és táblabírája volt. 1844-ben a csetneki réz- és vasgyárak igazgatóságát vállalta el és e téren szerzett kiváló avatottságának az irodalom terén is jeleit adta. 1848-ban a küzdő hazafiak sorában látjuk, mint tagját a pánszláv látítók felett ítélkező statarialis bizottságnak; ugyanez évi december 8-án mint mozgósított százados részt vett a kassa—budaméri csatában Schlick ellen. 1849-ben, mint a csetneki Madarász-téle réz-, vas- és papirgyárak vezetője Debreczenben a pénzügyminiszter-

nek állampénzjegypapíros szállítására szerződött. Ez időben a tiszai evangélikus egyházkerület jegyzője, a gömöri evangélikus esperességnek felügyelője volt. Tekintettel sokoldalú szak-képzettségére 1867, majd ismét 1869, 1876 s 1878-ban a rozsnyói kerület országgyűlési képviselővé választotta s mint ilyen, hogy a másik Szontagh Páltól, a nógráditól megkülönböztetésék, gömörinek neveztetett s előbb mind Deák-párti, később mint mérsékelt ellenzéki a törvényhozásban és bizottságban részt vett. Az ipar-egyesületnek munkás vezértagja s 15 éven át alelnöke volt.

Kihűlt tetemét Csetnekre szállították, hol temetése impozáns keretben f. hó 14-én ment végbe. Koporsóját a régi Bebek templomban ravatalozták fel. A temetési szertartást Terray Gyula ev. püspökhelyettes és Bartholomeidesz László alesperes végezték. A temetésen részt vett a vármegye képviseletében báró Hámos László nyug. főispán, Szakall Vincze árv. elnök, dr. Soldos Béla vm. aljegyző; a járás nevében Nagy Elemér és Maurer Oszkár főszolgabírák, Alitisz Pál utbiztos; Dobsina város küldöttsége dr. Langhoffer László polgármester vezetése alatt; a rozsnyói ev. főgimnázium küldöttsége; továbbá a vidéki intelligencia és a csetnek-völgyi köznép nagy száma. — A részvétben igazi őszinteséggel nagyon sokan osztoztak és annak kifejezésül számtalan táviratot és részvétlelet kapott fia: Szontagh Andor volt országgyűlési képviselő, ki most már nagynevű atyja örökébe lépett és hivatala lesz az általa felvirágoztatott egészséges magyar gyáripart tovább folytatni.

Állattenyésztésünk.

Az a legnagyobb baja a mi országunknak, hogy terv nélkül szoktunk egy vagy más irányba fordulni és ha egy irányba fordultunk, annyira kizárólagos és egyoldalú a mi fordulatunk, hogy azon az egy ösvényen túl nem látunk semmit. Rendesen csak akkor ébredünk öntudatra, mikor a baj, a veszedelem a küszöbünket ostromolja, tehát a tizenkettedik órában.

Igy vagyunk nagyon sok dologgal. Igy vagyunk a husdrágaság egyik legfőbb okával is, a melyről akármennyit írunk is a lapok, akármint fessegetnek és terveznek is, nincs és nem lesz más gyökeres orvossága, mint az állattenyésztés föllendítése.

A mult század hetvenes éveiben volt elég szarvasmarhánk és más állatunk, mert a községeknek voltak jó darab közlegelőik. Akkoriban — úgy 40 évvel ezelőtt — mindenki a buzatermelésre adta magát, felosztották a közlegelőket, felszántották és termelt sok-sok buza és jó minőségű. De mivelhogy sokkal több termelt, azért az ára természetesen alább szállott, esökkent. Sok volt a buza, de nem volt ára, kivált mikor később Délamerikában Argentina szüz földjei ontották a rengeteg buzamennyiséget és ellensúlyozták a mi termésünk értékét.

Az egyoldalú buzatermelés mellett mind szűkebb térre szorult az állattenyésztés. Felszántották a jó legelőket, nem volt a marhának hol legelni, drágább lett a takarmányon kitarított jószág és fokról-fokra emelkedett az ára.

Nem kellett más, mint öt-hat évvel ezelőtt a nagy szárazság és takarmányhiány, hogy a rövidlátó és gondatlan gazdák olcsón elkótyavetéljék állataikat és kipusztult az ország állatállománya, úgy hogy jó időbe telik, míg újra helyrehozhatjuk.

De hogy ez lehetséges legyen és ne legyen ismét kitéve minden eshetőségnek

a föllendülő állattenyésztés: szükséges arra is gondot fordítani, hogy a tenyésztő állat a szabadban is jól érezhesse és kimozoghassa magát. Vagyis gondoskodnunk kell a közlegetőkről.

Ez a gondoskodás földművelési kormányunknak is a szívéen fekszik, de a községek és a gazdák maguk is legyenek rajta, hogy föllendüljön az állattenyésztés, a mi mostanában ugyis a legjövődmezőbb vállalkozások közé tartozik a gazdaság terén.

A községek és a gazdák, a hol csak lehet, gondoskodjanak legelőkről, mert így sokkal olcsóbban lehet az állatokat tenyészteni, mint költséges takarmányozással.

A mi városunkat illeti: itt is volt meglehetősen szarvasmarhatenyésztés, legalább tejelésre. Van is a városnak közlegetője a Méhes pusztá mellett tégláégetőn túl egy gyönyörű öreg erdőben. Az erdő azonban, a mely négy-ötszáz éves vén tölgy- és cserfái révén is nevezetesség, évről-évre kisebbedik, mert a vén fák fejsze alá kerülnek és így úgy látzik a legelő is kisebbedik. Ez pedig, ha erdőgazdasági szempontból gyarapodásnak tudható is be, de állattenyésztési szempontból nagy hiba, mert a városi lakók szarvasmarháinak évről-évre kevesebb a legelője s így az állattenyésztés mindig szűkebb térre szorul. Jó legelő nélkül állattenyésztés nem lehetséges.

Azt hisszük: meggondolják ezt az összes községek vezető férfiai és gazdái és legelőterületek kijelölésével gondoskodnak az immár nagyon lehanyatló állattenyésztés fölvirágoztatásáról.

Nemzeti gazdaságunknak ez a fontos ága nagyon megérdemli a figyelmet és körültekintő gondoskodást. —X.

Patronage egyesület.

Vidéki kisebb méretű központokban alig található fel az a széles mederben folyó áldozatkészség, mely városunkban a humánus, kulturális és jótékony egyesületek felvirágoztatása érdekében tapasztalati adatokkal nyer beigazolást. Látjuk, hogy ez intézmények napról-napra erősödnek, izmosodnak, s a kitűzött célt minden tekintetben megfelelően és sikeresen szolgálják.

Legújabbán az országban egy olyan emberbaráti intézmény létesítése és felvirágoztatása érdekében indult meg széleskörű és jelentős mozgalom, mely méltán sorakozik a legnemesebb célok szolgálatában álló humánus intézmények közé, s méltán fogja tevékenységre hívni a nemesszívü emberbarátokat.

A patronage egyesület célja az, hogy a bűn lejtőjére tévedt fiatalokukat szabadulásuk után visszatérítse a züllés további útjáról, s a társadalom hasznos tagjává tegye az által, hogy segítse, lehetővé teszi a becsületes uton való megélést, s a sokszor önhibájukon kívül rossz utra jutott ifjakat megmentse a végromlásból.

A fiatalok felügyeleti hatóságának kassai elnöke: Dr. Fischer Colbrie Ágost róm. kath. püspök elhatározta, hogy a kassai kir. tábla területén levő bíróságok helyein, azokon t. i. hol eddig még nincs, patronage egyesületet alakít. Rimaszombat és Rozsnyó az a két hely, hol a nemes cél támogatására számíthatnak és joggal számíthatnak.

Ezért a püspök Kolbay Sándor kir. táblai bíró, törvényszéki elnökhöz fordult, s értesítvén őt arról, hogy dr. Bernolák Nándor kassai jogakadémiai tanár, a felügyeleti hatóság titkára márczius hó 12-én városunkba érkezik, s e napon d. e. 11 órakor a törvényszék nagytermében az egyesület megalakítását eszközli, kéri egyszermind arra, hogy a bírói és ügyvédi kar, közigazgatási hatóságok, lelkészek, orvosok,

tanárok és tanítók, kereskedelmi és ipari körök érdeklődését sziveskedjék az ügy iránt felkelteni. Felkérte a püspök a törvényszék érdemes elnökét, hogy azon nemes lelkü nőknek és férfiaknak, kik jótékonyági hajlamaikról ismeretesek, névsorát közölje, hogy ez a miniszteriumhoz felterjeszhető legyen.

A törvényszéki elnök dr. Musotter Miklós kir. törvényszéki vizsgálóbíró hivatásul e nagyjelentőségű emberbaráti intézmény létesítésének előmunkálatához, ki erre készséggel vállalkozott is.

A közigazgatási hatóságok, és egyházi vezető férfiak, a tanügy, az igazságügy, a gyámhatóságok és a társadalom vezetői rokonszenvesen fogadták a nemes cél eszméjét, s az összehívott értekezlet — mint ezt lapunk mult számában jeleztük — el is határozta a patronage egyesület Rimaszombatban való megalakítását.

A társadalom, kereskedelmi és ipari körök vezetősége bizonyára szives készséggel áll a nemes cél támogatására sorompóba, mert a fiatalok újabb bűnbe eséstől való visszatartása s a becsületes utra térítése valóban egyike a legszebb feladatoknak s az ezt szolgáló intézmény a többi jótékonyági és emberbaráti vállalkozások közül is kimagaslik.

Széljegyzetek.

Susogó szélben suhogó szárnyak,
Fekete égből, fekete árnyak
Szállnak.

Holdvilág esőktől leszakadt gombom!
Ne félj, van még terád is gondom
G' lambom.

Fekete bánat, szisszenő szánat:
Millió dalos költő utánad
Támad.

Szerelmi szerelmes szerelmem ég.
Nem tudom Te is, hogy szeretsz-e még
Mindég . . .

A megrémült olvasónak sietünk megmondani, hogy e „verset” nem mi csináltuk. A széljegyzetek egyik hü olvasója bizalomból küldte be hozzánk. Ugy véli, ha a széljegyzetek „szigorú kritikáját kiállaná”, hát buzdulást nyerne további irodalmi működésére stb.

Mi ezt a bizalmat szívesen vettük. De azért mégis kijelentjük, hogy kritikát nem írunk. Hisz a rossz versnek is meg kell ütnie bizonyos mértéket, hogy kritikára érdemes legyen.

E helyett ezt a verset inkább fölhasználjuk kapóra jött czégernek, annak igazolására, hogy mennyire jogos a napjainkban örvendetesen aktuálissá váló küzdelem szépirodalmi életünk ama körtünetének kiirtására, mely szó és frázis összehalmozásra fordítja ebben kétségtelenül ügyes technikáját.

Tény, hogy a magyar szereti a frázist. Ez iránt valamit éle lappangó beteges hajlama van, mely azonnal kitör, mihelyt megpiszkálja egy kissé. Riedl Fr. Gyulairól minap írt remek tanulmányában kiemeli, hogy mennyit harcolt (Gyulai is t. i.) a frázisok ellen. S hozzá teszi, hogy ez különösen fontos nálunk, hol a frázis többet pusztított, mint „Mohács.”

Most aztán újra egész irodalmi fraktió alakult a frázis mivelésére. A Páris felé kaczérekodó „Nyugat” költőinek egész tevékenysége szómivelésben merül ki. Technikájuk mesteri, nem olyan, mint a mi czégerversünké; de a sok szóból alig lehet kihámozni egy gondolatot is. Talán ezekre gondolt Herczegh F. mikor a minap a Petőfi társaság elnöki székén fölkiállt: „nincs kritikánk”! Igaza van! Kritikánk kritikátlan; irodalmi műveik kritikán aluliak. Irnak az emberek; beszélnek; izzadnak és szókat gyártanak.

Mert manapság ez a fő, hogy szó legyen! Ha gondolat nincs, az nem baj. Szó! Sok szó! Hangzatos szó! Virágos szó! Összevissza vonatkozás, logika és vonatkoztatás nélküli szavak. A melyek hatnak! A melyekér büszke csak az, a ki irta! De a ki olvassa, az legyen türelemmel és legyen annyi esze és lássa be, hogy irodalmi jelenséggel van dolga. Csak kritizálni nem szabad! Mert utóvégre még Goethére is lehet számárfületeket akasztani.

Azután! milyen az a kinos vergődés, mikor az írói „hivatottság” tudata fölélenkíti a képzeletet és kimondja: írj! Mit? Mellékes! Irj! S akkor ír! Sokat! Nagyokat! Hangtalan estéken támadt bánatos, zengő szavakat! (Szép szavak, mi?)

Schaeffle nemzetgazdász azt mondja, hogy a művelt Európa antropotgiát üz. Igaz! Európa ez a vén szerelmes Európa vért szív. Fiainak véréből szívja a munkát, a kulturát, nos és saját kényelmét. Hát az író Európa mit művel? Ez nem a mások, hanem a saját véréből szívja. Az írók saját véréket emésztik a frázisért. Mert mikor a gondolatnélküli íráshoz kikeresik a szavakat, óh abban az agyban nyugtalanság van. A homlok izzadt; a test fáradt; az idegek feszültek, míg kiült egy megfelelő szó a toll hegyére, mint a bub fejké tetejére . . .

Igy azután a „Nyugat” költői büszkék lehetnek a gárdára, melyet nevelnek. Miért is nincs egy Heine gunyos ostora a kritikának a kezében?! De hát ha nincs, akkor nincsen. Így megmaradunk a szóknál! A szálló, ingó, bingó, ringó, folydogálló, ugráló, tánczó, virágos, színes, toltos, toltozott szavaknál! Csak egy vigasztaló van e jelenségekkel szemben. Az t. i., hogy a szépirodalom még nem állít szobrokat azoknak, kik szótárt szoktak csinálni.

Ugye, így van?

Színház.

Rácz Dezső színtársulata városunkban folyó hó 17-én befejezte a három hétig sem tartott idényt — szomorú eredménnyel. — Rozsnyón is e héten fejezte be Mezey Kálmán társulata a működést, szintén nem várt kedvezőtlen eredménnyel. Pedig ott Feledi Boriska, Solti, Fátyol, Markovits Margit stb. stb. ugyancsak kielégítették az igényeket.

Rácz Dezső kis társulata is elkövetett volna mindent, de leginkább a terem fűthetlensége, másrészt a közönség közörye türetetlenné tette az állapotot. E héten mindig fagyoskodott az a kevésszámú érdeklődő, aki a színházba élvezni, szórakozni ment. — Lábzsákba bujva még csak lehetett volna némelyik előadást élvezni. — De, hogy az elején kezdjük, a „Szép Heléná”-ból a mult szombaton keveset élveztünk. Ekkor nem volt tulságosan hideg a terem, publikum kevés volt. Rózsahegyí Sári, Bodán Margit, Ajtay Sándor, Ujváry Miklós, Török Kornél vált ki a szereplők közül. Ötvös Andor mint Agamemnon igazi Mokány Berezi maszkot mutatott be.

Vasárnap este a „Czigányszerelmet” ismételték valamivel nagyobb közönség előtt. Rózsahegyí Sári betegsége miatt nem volt disponálva, de azért kitűnő volt a „Messze a nagy erdőn” című betét előadása, az Oláh Gyula pompás kísérete mellett.

Hétfőn, az „Obsitost” játszták. Ekkor a megbetegedett Rózsahegyí helyett a Százszorszép Rózi szerepét Bodán Margit játszotta. A színlapról azonban ezt a főszereplőt egyszerűen elhagyták. A nemzetes asszony szerepét Bodán helyett az igazgatóné játszotta igen jól.

Kedden, „Taifun”-t játsztották erős huzásokkal. Mezey Ella ez este szép sikert aratott; igen jól játszott, alakítása tökéletes volt. Ez a neki való szerepkör, nem a nóta, meg az ugrálás. — Kovács Andor jó partnerként mutatkozott be e darabban is. Ajtai Sándor és a megbetegedett Bodán Margit helyett beugrott Korányi Jolán hozzájárultak az est sikeréhez. Az előadás eléggé gördülékeny volt.

Az ezután következett előadások alatt már olyan volt a hideg a teremben, hogy alig 15-20 ember dideregte végig az estéket. — A játékba betagyott minden rutin, s jó meleg kabátot kellett esténként ölteni, szereplőknek publikumnak egyaránt. A nátha és influenza napról-napra több lett, a közönség kevesebb. A „Koncerten” például mindössze 15 néző volt, a „Balkán hercegnője” című operett szintén nem vonzott. Utolsó előadasként a Török Kornélia jutalomjátékául a „Zsába” került színre.

A társulat innen Körmezbányára ment.

Hírek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem újították, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy ugy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek. Tisztelettel

a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

A honvédelmi miniszter Losonczon. Városunk jeles szülötte *Hazai Samu* v. b. t. tanácsos, honvédelmi miniszter t. hó 15-én tartotta programbeszédét Losonczon, hol lelkesen ünnepelték és fényes, meleg fogadtatásban részesítették a kerület képviselő jelöltjét. A miniszter 15-én reggel a gyorsvonathoz esatolt három szalonkocsiban utazott Losoncra, mintegy 30 nemzeti munkapárti képviselő kíséretében. A gömöriek közül: *Farkas Zoltán* kerületünk képviselője volt a kíséretben, s Füleken csatlakozott ehez báró *Hámos Antal* a rimaszécsi kerület képviselője, *Hámos Aladár*, *Máriássy Gyula*, dr. *Dorgó Gábor*, dr. *Witt Sándor*, dr. *Kármán Aladár* és *Dickmann László*, a nemzeti munkapárt tagjai. A minisztert láthatóan igen kellemesen érintette az, hogy szülővárosából is megjelentek az ő ünneplésén. — Füleken a losonczyi párt egyik agilis tagja dr. *Gergely Ödön* ottani ügyvéd üdvözölte a minisztert. Losoncra érkezve, a fogadtatás lelkes tüntetéssé vált, s itt *Török Zoltán* nyug. főispán, *Wagner Sándor* kir. tan. polgármester egész nagy küldöttség élén üdvözölték a minisztert, beláthatatlan hosszú kocsisor kísérette a minisztert vivő négylovas diszorgató. Délután elmondta *Hazai Samu* százakra mennő választó közönség előtt gyönyörű programbeszédét, mely — mint maga mondta — inkább egy a mai helyzetet vázoló elmefuttatás volt. Pompásan megépített, magasröptű beszéd volt ez, a melyet katonai szájából még nem igen hallottak az országban. A miniszter előadását határozottan tudatos, sokszor lelkes, mélyenjáró gondolatait szépen megfogalmazott, világos és könnyen érthető mondatokban önti szavakba. E szavak aztán hol gyujtanak, hol meleg tetszészajt váltanak ki a hallgatóság ajkairól. A hatás óriási volt, lelkes tapsviharral és szívből fakadó meleg üdvözlésekkel kísérték a jelenvolt notabírást, s az egyszerű nép is bámulattal eltelve hagyta el a helyiséget. Szép volt mindjárt a bevezetés, mely bennünket is érdekelt. Ez így hangzott:

„Igen tisztelt uraim! Nemcsak hálával, de szeretettel is jelenek meg önök előtt. Hálával azért, mert a képviselőjelöltséget nekem felajánlották. Szeretettel annak folytán, hogy ha nem is vagyok megyéjüknek, városuknak szülődjé, nem messze innen láttam napvilágot. A miként az életben a szomszédság és a természetszerű sűrű érintkezés a szomszédok között bizalmas viszonyt, barátságot, életnézetbeli azonosságot teremt, ugy Gömörnek és Rimaszombatnak, szülőhelyemnek szomszédsága Nógrádmegyéhez és Losoncz városhoz: Önökhöz hozott engem közel. (Lelkes éjlenzés.) Mindkét vármegye, mindkét város törekvő, az élet küzdelmeit edzetten felvevő népe munkás, józan és nyílt, szokásai egyformák, az érintkezés egymással sűrű, barátságos és mindkettőnek hasznát előidéző. Azt, hogy én e személyes viszonyaimnál fogva örömmel jövök önök közzé, azért tartottam kiemelendőnek, mert csak természetes, hogy bizonyos szálakkal összefűzöttek, feltéve, hogy életkérdésekben nincsen ellentét közöttük bensőségesebb viszonyban szoktak lenni, egymást jobban értik meg, mint az egymástól távolabb állók.” (Élénk tetszés.)

Délben a Vigadóban 500 terítékű bankett volt, melyen a minisztert tovább ünnepelték. Itt *Török Zoltán*, *Wagner Sándor*, dr. *Darvai Fülöp*, *Kozma Andor*, *Wohl Rumi*, *Karácsony Seres* ref. l., *Sándor Pál*, *Valihora* apát stb. mondtak pohárköszöntőt, s a miniszter két ízben is beszélt. Első pohárköszöntőjében, mikor a karzaton levő díszes hölgyközönség virágokat szórt a miniszter elé, a losonczyiakat éltette, majd készséggel megjegyezte, hogy a mennyiben Losoncz új iskolaépületet, ipariskolát, bankfiókot,

üzletvezetőséget kíván, ő ezekben készséggel fogja támogatni a várost. Nagy tetszést keltett *Farkas Zoltán* országgyűlési képviselő felszólalása, ki utalt arra, hogy a gömöriek is eljöttek, hogy részt vegyenek Rimaszombat jeles szülötének mai ünnepnapján, s dokumentálják azt, mennyire népszerű és közszermetetnek árvandó férfiú nálunk a honvédelmi miniszter. Ezen minőségében a kormányé és az egész országé, mint képviselőjelölt Losonczé, de mint ember mégis csak a miénk, ki szeretettel gondol szülővármegyéjére és városára Rimaszombatra. Arra kéri a minisztert, hogy tartsa meg továbbra is rokonszenvét és szeretetét irántunk. A minisztert a szeretetteljes szavak meghatották, és igen megköszönte azokat. A bankett délután 4 óra tájban ért véget, s estefelé a miniszter szívélyes búcsúzás után kíséretével együtt Budapestre utazott. A választás egyhangú lesz, s még t. 22-én viszi is a küldöttség a miniszternek mandatumát.

A tiszai ker. ág. h. ev. püspök-választás. A tiszai kerületnek még mindig nincs püspöke, mert a választás nem járt eredménnyel, nem lévén egyik jelöltnek sem abszolút többsége. Tudvalevőleg febr. 11-ikéig adták be a szavazatokat s azok felbontása febr. 14-én történt. Itt konstatálták, hogy 341 érvényes szavazatot adtak be, ebből *Geduly* Henrikre esett 115 szavazat. Csetneki *Gyürky* Pálra 70 szavazat, *Korbély* Gézára 31, *Materny* Lajosra 40, *Terray* Gyulára 83. — Így a két legtöbb szavazatot nyert jelölt: *Geduly* Henrik kerületi főjegyző és *Terray* Gyula főesperes közt új választás lesz.

Andrássy Dénes gróf adományai. *Andrássy* Dénes gróf kifogyhatatlan jótékonyasága újabbán ismét szép adományokkal járult a humanizmus és kultúra föllendítéséhez. Mint értesülünk a nemes főúr a ref. lelkészek árváinak Budapestén állítandó országos árvaotthonára 3000 koronát és az Országos Ipar- és Kereskedő Inasotthon Egyesület javára pedig 2000 koronát adományozott.

Kataszteri kinevezés. A pénzügyminiszter a földadókataszter kiigazítási munkálataihoz *Dráskóczy* László vármegyei nyugalmazott főszolgabíró, volt országgyűlési képviselőt, feleli földbirtokost ideiglenes minőségű kataszteri biztossá, a szegedi II. sz. kataszteri helyszínelési felügyelőséghez kinevezte.

Jótékony adomány. *Knöpfler* Károly rimakokovai nagybirtokos és gyáros, ki sűrűn áldoz a jótékonyaság oltárára újabbán ismét szép tanujelét adta áldozatkészségének az által, hogy a rimaszombati nyomorék gyermek otthon javára 50 kgr. fagyapopot ajándékozott a gyermekek ágynevelőjének, hogy részvétét nyomban az ülésből kifejezi a gyászoló családdal szemben. Az ülésnek különösebb és fontosabb tárgya nem volt, csakis a rendes ügydarabok nyertek megfelelő elintézt.

Eljegyzés. *Kerekes* István vármegyei irattári segéd eljegyezte *Halasy* Juliskát Rimaszombatban.

Közigazgatási bizottsági ülés. A vármegye közigazgatási bizottsága t. hó 13-án tartotta rendes havi ülését *Bornemisza* László főispán elnöke alatt. Napirend előtt a főispán meleg és részvétteljes szavakban emlékezett meg iglói *Szontagh* Pálról és arról a veszteségről, mely elhagyásával a vármegyét érte. A bizottság elhatározta, hogy részvétét nyomban az ülésből kifejezi a gyászoló családdal szemben. Az ülésnek különösebb és fontosabb tárgya nem volt, csakis a rendes ügydarabok nyertek megfelelő elintézt.

Eljegyzés. *Gottlieb* Samu kereskedő Dobsináról eljegyezte városunkban *Steiner* Zsenit.

Halálozások. A pénzügyigazgatóság épületén gyászlobogó leng. Egy élete javakorában kidőlt talpig becsületos, szorgalmas és lelkiismeretes munkás férfit elhunytát jelzi. E férfiú kinek széles ismereteinél, tudásánál csak a szerénysége volt nagyobb: *Szécsi* Mór adóhivatali főtitizt, ki t. hó 15-én igazán becsületben megfutott életének 51-ik évében és — mint ezt a hivatal tisztikara által kiadott jelentés mondja — odaadó buzgó szolgálatának huszadik évében Budapestén elhunyt. Mint embert a megtestesült nemeszsívűség, mint tisztviselőt, a komoly odaadó munka, mint családfőt a példás szeretet, gondosság és hűség jellemezte. Nekünk kötelességünk az, hogy az egész életében csendesen munkálkodó, szerény férfiúról talán bővebben,

melegebben emlékezzünk meg. Lapunknak régi hűséges barátja és munkatársa volt *Szécsi* Mór, kinek ügyes tollából nem egy érdekes cikket látott napvilágot a nona felett és vonal alatt. Különösen Lussin környékéről küldött tárcacikkei voltak szellemesen és igazán élvezetesen megírva. Mult számunkban közöltük adóhivatali főtitiztté való előléptetését, mely már hetek óta kinzó betegség közepette érte őt. Néhány nap mulva Budapestre szállították orvos-tanárok véleményének kérése és kezelés végett, hol t. hó 15-én csendesen elhunyt. Temetése t. hó 17-én Budapestén ment végbe. Özvegye *Soós* Margit, édes anyja, anyósa, testvérei és kiterjedt rokonság gyászolja az elhunyt, a kinek halála tisztviselőtársai és mindazok körében a kik őt ismerték, őszinte, igaz részvétet keltett.

Butsy Kálmán pusztai-ivánfalai birtokbérlet súlyos gyász érte, a mennyiben édes anyja nagyváradi és togarasi özv. *Butsy* Lipótné szül. Mátványi Klementina t. hó 15-én 56 éves korában Pusztai-ivánfalán elhunyt.

Lóska Jánosné, *Lóska* János fogházör felesége hosszas betegség után t. hó 13-án 57 éves korában városunkban elhunyt. Nagy részvét mellett temették 15-én.

Erdészeti gyűlés. A *Borsod, Gömör és Heves* vármegyék erdészeti egyesületének választmánya t. hó 16-án a vármegye házában népes választmányi gyűlést tartott, amelyen *Gesztes* Lajos egyesületi elnök egrri érseki erdőmester elnököl. Jelen voltak: *Hering* Samu II. alelnök, *Micske* Guztáv I. titkár, *Szénássy* Béla pénztárnok, *Tóth* József m. kir. erdőtanácsos, *Bobok* Tivadar R. M. S. T. vasmű részvénytársasági erdőmester, *Császarkóczy* Károly hercegi urad. erdőmester, *Tornay* Gyula káptalani erdőmester, *Aronffy* Ernő R. M. S. T. erdőgondnok, *Glózer* László urad. erdőgondnok, *Máczner* Gyula városi erdőtitizt, *Bánik* György m. kir. főerdőmérnök, *Fábián* Béla m. kir. erdőmérnök, *Szepesházi* Kálmán hercegi urad. erdőmester, *Wisnyowszky* Ferencz m. kir. erdőmérnök gyakornok. *Távolmaradásukat* igazolták *Borhy* György és *Mayer* Géza. A gyűlés tárgyai voltak: Pénztári számadás előterjesztése. F. évi közgyűlés megtartási idejének és tárgysorozatának megállapítása (Rimaszombat június 2.) Tisztújító választás előkészítése. A „Magyar Erdész” című szaklap vezetése és kiadása körül felmerülő dolgok felosztása, tiszteletdíjak és segélyek javaslatának megállapítása. Szakdolgozatra vonatkozó és hirdető pályázatok tárgyalása. A szepesmegyei erdészeti egyesület átiratának tárgyalása, melyben felhívást intéz, hogy a vidéki erdészeti egyesületek az országos erdészeti egyesülettel az illető vidékeket érdeklő dolgokban egyetértőleg járjanak el. *Podhraczký* Endre hercegi uradalmi erdőigazgatónak legmagasabb helyről ért kitüntetését alkalmából üdvözlő távirat intézetett. — Tagok felvétele, indítványok. — A gyűlés a vármegyei székház kisebbik termében folyt le és az éves nagygyűlést június 2-án, ugyancsak a vármegyei székház nagytermében fogja az egyesület megtartani. — *Lukács* Géza alispán is megtisztelte látogatásával a körünkben gyűlésező erdészeket. Isten hozza őket mielőbb!

Ipartestületi közgyűlés. F. hó 2-6-án délelőtt 11 órakor a polgári olvasóköri dísztermében XXIV. évi rendes közgyűlést tartja, melyre az ipartestület tagjait meghívja *Varga* Lajos elnök. — Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. A mult évi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. 3. Előjáróság évi jelentése. 4. Számvizsgáló-bizottság jelentése az 1910. évi zárszámadról. 5. Az 1911. évi költségvetés megállapítása. 6. 3 előjárósági tag megválasztása, egy évi megbízatással.

Rozsnyó lakossága. Mult héten írták be munkáját az a városi bizottság, mely a rozsnyói népszámlálás eredményét felülvizsgálta s a munka végeredményét összeállította. E szerint Rozsnyónak az 1910-ik évi deczember hó 31-én 7010 lakosa volt.

Kamarai ülés. A Miskolczi Kereskedelmi és Iparkamara tolyó hó 21-én, kedden délután 3 órakor, saját helyiségében teljes ülést tart, melyen többek közt a pelsüci vásár át-helyezése és Garamszécs piaci helypénz díj-szabása is fog tárgyalatni.

Közgyűlés. A helybeli kath. olvasóegylet folyó hó 12-én tartotta évi köz- s tisztújító gyűlését Széman Endre diszelnök s Váry János elnök vezetése alatt. A gyűlést Váry János nyitotta meg mély gondolatokat s aranyigazságokat tartalmazó beszéddel. Visszapillantott a múltba, amely biztató reménnyel tölti el szívet a jövő küzdelmeihez. Az egyesület 17 éves fennállása óta kifejtett működése által igyekezett, közművelődési célját szem elől nem tévesztve, a valláserkölesi érület ápolása mellett az emberi természetben rejlő társulási szellemet és azzal összekötöttetésben rejlő testvériséget ápolni. A valódi szabadelvűség útján haladó közművelődést óhajtja az egylet továbbra is fejleszteni s minden törekvése ezután is az lesz, hogy a legszegényebb is, vallás és rangkülömbőség nélkül, a műveltség gyümölcseit élvezhesse s alkalma nyíljon a társadalmi élet nemesítésére. Egyesülésben az erő. Egyesüljünk tehát e magasztos eszme megtestesítésére.

Ezután *Bencsik* Sándor titkár olvasta fel nagy gondnal s körültekintéssel megírt jelentését az egylet három éves működéséről. Jelentéséből egy pár gondolatot leközlünk. „Korunknak legnagyobb baja a lelkek háborgása, az elmék megtévelyedése, a szíveknek elérhetetlen vágyaktól való tultengése. Az igaz utra való vezetés első célja ennek az egyesületnek. Arra törekszik, hogy minél több személyes érintkezést hozzon össze különböző rangu, műveltségű, képességű tagjai között, hogy jóakaró szeretetének melegével egyik a másikat felvilágosítsa az erkölcsi szétzúllástól megóvjá. Hogy három év alatt ezt a magasztos célt elérni mennyire sikerült, a tagok legjobban érzik s ha most az elért eredményt elhogulatlanul bíráljuk, azt tapasztaljuk, hogy egyletünk életereje abban a szigorú erkölcsi tisztaságban fekszik, mely az önfeláldozásnak egyedüli forrása: egymás kölcsönös megbecsülésében, mert hol ez erkölcsi nagy rugó hiányzik, ott hanyatlik az élet. Már pedig, hogy a kath. olvasó egyletben a három legutóbbi évben volt élet, volt mozgás, hogy ez egyesületben életerő van, hogy vezetőségének s tagjainak munkakedv lüktet ereiben, izmait a kötelességérzet acélozza, mutatja a három év veritékes munkájának mindennél jobban beszélő eredménye: az új épület, az új zászló.“ Halálával emlékezik meg azután mindazokról, akik az egyesület felvirágoztatásában közreműködtek.

Majd ezután *Dicky* Pál az egylet buzgó pénztárnoka s *Traum* Péter könyvtáros tették meg részletes jelentésüket.

Mint hogy a három év elteltével a vezetőség mandátuma lejárt, Váry János tisztársaival együtt lemondott. — Erre egy külön megalakított bizottság ajánlására egyhangulag a közgyűlés a következőket választotta meg az egylet vezetőivé: elnökké: Váry Jánost, alelnökké: *Korény* Pált és *Zsuffa* Kálmánt, titkárrá: *Bencsik* Sándort, jegyzőkké: *Horváth* Gyulát és *Szabó* Lajost, pénztárnokká: *Dicky* Pált, könyvtárossá: *Traum* Pétert, háznagygyá: *Kukla* Istvánt, borkazdává: *Zemandl* Ulrikot, számvizsgáló bizottsági elnökké: *Stolcz* Zsigmondot, vigalmi bizottsági elnökké: *Csintalan* Jánost, alelnökké: *Hisnyan* Bélát választották.

A választmányba a következők választottak be: *Bombik* György, *Fekete* Mihály, *Dániel* Ferencz, *Gondkievics* Ferencz, *Hisnyan* Béla, id. *Hisnyan* Bálint, ifj. *Hisnyan* Bálint, *Iványik* György, *Jósa* Ignác, *Jugan* Gusztáv, dr. *Löcherer* Tamás, *Makovics* Lajos, *Maszlics* Antal, *Martinovics* Ferencz, *Miskolczy* Lajos, *Pitta* Lipót, id. *Rábely* Miklós, ifj. *Rábely* Miklós, *Rábely* Károly, *Kollányi* László, *Rozinay* György, *Senka* József, *Sulik* András, *Teleky* János, *Vall* József, *Zachar* Endre, *Zawadzky* Ede, *Takács* János, *Márkus* László, *Kovács* Zsigmond, *Szijgyártó* Gyula, *Tokár* István, *Kalla* Géza, *Krajcsák* Dezső, *Wuffka* Ernő, *Timkó* Mihály, *Dusek* András, *Kmetty* Károly, *Ludvig* Antal, *Nagy* Antal. A vigalmi bizottságba felvették: *Pitta* Rezső, *Fodor* Béla, *Spissák* István, *Asztalos* János, *Gémes* Béla, *Hlozek* János, *Dicky* János.

A közgyűlésből táviratilag üdvözölték *sipeki* *Balás* Lajos meggyés főispókot, mint az egylet áldozatkész fővédnökét.

A megalakulás után *Széman* Endre diszelnök intézet szép, mély hatást keltő beszédet a tagokhoz, különösen kiemelte, hogy a kath. olvasóegylet nem egyeseké, hanem az összes tagoké,

tagjai közé számlálja valláskülömbőség nélkül a szegényt, a gazdagot, a műveltet s kevésbé művelt embert. A szegény tagsági díját lefizetve épp oly tagja, mint a gazdag, a hatalmas, a nagynevű épp azokat a jogokat gyakorolja a melyeket a legszegényebb, a különbség csak abban van, hogy a gazdagra, a műveltre terheket ró e tagság, azt a terhet, hogy segítsen a szegényen, a gyámoltalanon, azon aki magát az élet dolgaiban, társadalmi pozíciójában, anyagi kérdéseiben megérteni, kifejezni nem tudja.

Ezután *Bencsik* Sándor titkár indítványára elhatározta a közgyűlés, hogy folyó hó 27-én, hétfőn este, az újonnan megválasztott elnökség s választmányi tagok tiszteletére társas vacsorát rendez, melyen a tagok családtagjait is szívesen látják. A vacsora után családi jellegű táncmulatság lesz. Részvételi díj 2 kor. 40 fill. A közgyűlés az elnökség éltetésével ért véget.

Halálozás. Özv. *Czékus* Ferenczné szül. *Bodon* Johanna életének 79. évében, f. évi február hó 10-én Mihályfalán, hosszas szenvedés után elhunyt. A tisztos asszony hült tetemeit f. hó 13-án temették nagy részvét mellett. Gyermekai és unokái gyászolják.

Pénzügyi közgyűlés. A Gömör-vármegyei Takarékpénztár és Hitelbank f. hó 16-ikán tartotta évi rendes közgyűlését *Széman* Endre prépost elnöklésével, ki a szabályszerűen összehívott közgyűlés határozatképességét megállapítva, melegen üdvözölte a szépszámmal megjelent részvényeseket. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentését tudomásul vették, a mérleget jóváhagyták, az osztalékot megállapították s a közgyűlés az évi tiszta nyeresémi hováfordításáról intézkedett. A múlt évi nyereség az előző évről áthozott 4366 kor. 26 fillérel együtt 55172 kor. 83 fillér. — Az osztalék részvényenként 10 korona. A tartalékalaphoz a kötelező 10%-on kívül 13835 kor. 34 fillér csatoltatik. A jövő évi nyereség-számlára 4679 kor. 38 fillér vitetik át. A betét állomány múlt évben 284698 kor. 03 fillérel emelkedett.

A közgyűlés az alapszabályokat is módosította, majd az igazgatóságból kilépő *Barilla* Jánost, dr. *Cziner* Miksát, dr. *Kármán* Aladárt és dr. *Stojkovičs* Emilt újra megválasztották, új igazgatósági tagokul pedig egyhangulag megválasztották: *Máriássy* Lászlót és *Reimitz* Zsigmondot. A felügyelő-bizottság tagjait: *Jurasko* Jakabot, *Dalmay* Kálmánt, *Korény* Pált, *Ragályi* Istvánt és *Váry* Jánost újra megválasztották s új tagként egyhangulag dr. *Benyo* Gyulát választották meg. Ezután 30 napibiztost választottak s tizet az igazgatóság nevezett ki.

A közgyűlés végén dr. *Benyo* Gyula a részvényesek nevében meglehangon mondott köszönetet az igazgatóságnak, felügyelő-bizottságnak és tisztviselőknél buzgó és eredményes működésükért. A megnyilatkozott elismerésért, melyből jövőre nézve is erőt merít a vezetőség, *Széman* Endre mondott köszönetet, rámutatott egyébként arra, hogy egy intézet, melynek 13 év alatt több mint két és fél millióra emelkedett a betétje s 200000 korona alaptőkével szemben rövid idő alatt több mint 166000 korona a tartaléktőkéje, eléggé erősnek és virágzóknak mondható s megállapítható az, hogy az intézet iránt a bizalom évről-évre fokozódik. A közgyűlés az elnök lelkes éltetésével ért véget.

Táncmulatság Putnokon. A putnoki egyenlőségi kör f. hó 25-én, a Vám-venedéglő összes termeiben zártkörű táncvizalmat rendez.

Műkedvelői előadás Balogon. A balogi ref. olvasó- és dalegylet február hó 12-én és 14-én a ref. iskola tantermében saját színpadának felszerelésére műkedvelői előadást rendezett, mely alkalommal színre került a „Felhő Klári” népszínmű. Ugy az egyes szereplők játéka, mint általában a darab előadása nagy elismerést és sikert aratott. Mindkét előadás anyagilag is jól sikerült. Felülfizettek: *Czirbesz* József 3 kor., *Lehoczki* Ábrahám, *Ványi* József és ifj. *Ibos* Ferencz 1—1 kor. Szereplők voltak: *Aba* András *Vitárius* János személyesítette, ki ez erősen drámai szerephez illő komoly játékaival nyert általános tetszést. Özv. *Aba* Györgynét *Szend* Erzsike játszta nagy sikerrel. A darab hős szerelmest *Póznán* János adta mint boldog vőlegény, majd mint a csábítástól megtévedt és tragikus véget ért ember, nagy tetszés mellett. *Viola* Éva, mint

Ferkó csábítója szerepét *Groszmann* Erzsike sokszor megújuló tetszés és taps között játszotta. A térje után bánkódó, szerelmében és hűségében csatlakozott *Felhő Klári* szerepét *Groszmann* Juliska adta megindító bájos szomorúságával. Nagyan kedves volt *Rokkáné* szerepében *Póznán* Piroska, sok derűtséget keltett. Szép volt *Katicza* szerepében *Elek* Juliska. *Szend* Margitka, *Vitárius* Piroska és *Boriska* dalaik és tánczaikkal kedveskedtek. A darab komikumát *Tenger* szerepében *Hojda* István adta kacagató humorral. *Beneze* minden szerepében *Fidli* *Pecsök* *András* nagyszerű alakítást mutatott be, minden jelenésében derűtséget okozva. Mint komikusok szintén tetszéssel játszottak még *Pessei* János: *Csik* —, *Seres* Gyula: *Istók* —, *Szekeres* *András*: *Bálint* —, *K. Tóth* János: *Szita* *Pista* —, *Pecsök* *András*: *Turbék* —, *Kovács* *András*: *Gyuri* *czigány* —, *Vitárius* Gyula: *Gergő* —, *Bosnyák* *István* és *Csapó* *József* „legények” szerepében. Nagyon mulattatta a közönséget *H. Molnár* *István* *Tömjén* szerepében kitűnően találó alakításával.

Gondatlanság. *Szeják* Jánosné *Betléri* lakos 2 éves Sándor nevű gyermeke folyó hó 7-én anyja gondatlansága folytán lakásukon súlyosan összeégett, úgy hogy folyó hó 12-én a rozsnyói kórházban sebébe belehalt. Bonczolása f. hó 5-én volt Rózsnyón. A gondatlan anya ellen a nyomozás elrendeltetett.

Megfagyot ember. A *Széchenyi*-kert közelében f. hó 17-én déltájban az árokban egy 55—60 év közötti embert megtagyva találtak. Egyik lába csak rongyokba volt burkolva, másik lábán csizma volt. Beszállították a hullaházba.

Főgimnáziumi hangverseny. A helybeli egyesült prot. főgimn. ifjusága f. hó 18-án a „Hungária szálló” nagytermében táncszal egybekötött jótékonycélu hangversenyt rendezett, melynek műsora a következő volt: 1. *Sz. Nagy* *József*: *Turista* induló. Előadja: *Az* ifj. *énekkar*. — 2. *Ch. Danczla*: *Air Varié*. *Hegedűn* előadja: *Pogány* *I. Al.* o. t., zongorán kíséri: *Hruska* *Z. IV.* o. t. — 3. *Kozma* *A. Ivánka* *Z.* *Carthágói* harangok. Szavalja: *Ferencz* *I. VIII.* o. t., zongorán kíséri *Eisele* *L. VII.* o. t. — 4. *W. A. Mozart*: *Quartett* *XIX.* Előadják: *Pogány* *I. VI.* o. t. (I. heg.), *Eisele* *O. VI.* o. t. (II. heg.), *Kres* *D. VI.* o. t. (*Brácsa*), *Wuffka* *I. VI.* o. t. (Cello). — 5. *Weber* *Károly*: *Béka*-hangverseny. Előadja: *Az* ifj. *énekkar*. — 6. *Slavka* *Atanasievics*: *Fantasie* *Concert*. Zongorán előadja: *Tóth* *G. VIII.* o. t. — 7. *Donizetti*: *Egyveleg* az „*Ezred leánya*” cz. operából. *Hegedűn* előadja: *Geduly* *A. VII.* o. t., zongorán kíséri: *Eisele* *L. VII.* o. t. — 8. *Thewrewk* *Emil*: *Mama* *kedvence*. *Vig* *monolog*. Előadja: *Arday* *D. VIII.* o. t. — 9. *Weber*: *Freischütz*. *Opera*-részlet. Előadja: *Az* ifj. *zenekar*. A hangverseny iránt nagy érdeklődés mutatkozott s ez bizonyára sikerült is.

Éretlen tréfa. *Rózsnyón* *Gál* *Iván* ottani lakos nyomdászatanuló f. hó 5-én d. u. 4 órakor a rozsnyói állomásról hazafelé igyekezett, amikor régi barátja *Szabó* *Gyula* egyszerre elébe ugrott pisztolyt emelve rá, tréfálva rákiált „pénzt vagy életet!” Ekközben a pisztoly elsült és *Gál* *István* lábába hatolt a golyó. A sérültet az ottani kórházba szállították.

Vakmerő tolvaj. A helybeli közkórházból múlt hónap közepén *Pauko* *András*, elmebeteg a czella vasróstját kifeszítve megszökött s 8—10 napig a városban és a vidéken botorkált. Azután visszament észrevétlenül egy éjjel a kórházba, s a főépület padlására létrán felmászva, onnan 8 drb sonkát ellopott, zsákba téve kötélen leeresztette s egy üveg vízzel és késsel ellátva magát a fertőző és elmebeteg pavillon tütő és szellőztető csatornájában elbújt s két hétig ott élt, elfogyasztva 6 és fél sonkát. Folyó hó 17-én az ápoló szolga, *rendőrök* és *kéményseprők* segítségével nagy fáradság után előkerítette a tolvajt s a rendőrségre szállították.

Halálos fadöntés. *Rimakován* folyó hó 14-én *Bárdi* *Sebo* *Sándor* egy félkegyelmű szolgálójával: *Vojtek* *Mihály*lyal kiment fát vágni. A gazda semmitéle óvintézkedést nem tett meg arra nézve, hogy az életük biztosítva legyen, s egy kivágott szálfa *Vojtek* *rádólt*, agyonütötte. F. hó 16-án volt a törvényszéki bonczolás, melyen dr. *Musotter* *Miklós* vizsgálóbíró, dr. *Mé-*

száros István törvényszéki vezető ügyész, dr. Honéczy Gyula körorvos vett részt.

Hiuzok a Szulován. A „Sajóvidék”-ben olvassuk, hogy gr. Andrássy Géza vadbő szulovai erdőségeiben a hiuzok nagy garázdálkodást végeznek. Az erdészeti személyzet azonban Dénes Géza erdőfelügyelő vezetése alatt irtó hadjáratot indított ellenük s már ez ideig is több hiuzt sikerült kinyomozni.

Rosz szomszédság, örök átok. Rimaszécsen f. 14-én Bari József fiatal cigánylegény és Lakatos György szomszédok együtt mulattak, bár utóbbi előbbre már régóta haragudott. Látszólag barátságosan váltak el aztán egymástól, de Lakatos előbb szemrehányást tett Barinak, hogy a lányok után jár, aztán pedig meghívta magához. Bari el is ment, de összekaptak s Lakatos egy késsel három szurást ejtett Barin, úgy hogy az összeesett. 15-én a kórházba szállították.

A Polgári Olvasókör választmánya folyó év február hó 17-én tartotta látogatott évzáró ülését Kathona Géza elnöklete alatt. Az utolsó választmányi ülés szépen megzserkesztett jegyzőkönyvének felolvasása és annak tudomásul vétele után Rónay Gyula pénztárnok előterjesztette számadását, mely szerint az olvasókör forgalma a lefolyt 1910. évben 6700 kor. volt, terhe 10000 korona, tiszta vagyona 47394 kor. 15 fill. és vagyona szaporulata 2293 kor. 34 fillér. A múlt évről 574 kor. 30 fillér volt a maradvány. A jövő évi költségvetés szerint várható bevétel és kiadás: 6200 kor. Remélhető töketörlesztés 1800 kor. és így remélhető vagyonszaporulat 1800 kor. Jegyzőkönyvében megemlékezett a választmány azon kitüntetéséről, mely id. Rábely Miklóst érte, méltatta nevezett volt elnök érdemeit s id. Rábely Miklós szép szavakkal köszönte meg az iránta megnyilvánult meleg vonzalmat és baráti érzést s kérte azt részére továbbra is. Az elnöknek az építkezésre vonatkozó előterjesztése élénk eszmecserét provokált, melynek során dr. Cziner Miksa ügyvéd azt hangsúlyozta, hogy a mai kedvező pénzügyi és munkaviszonyok az idén való építkezést javallják. Varga Lajos azonban elégnék tartja, ha a tervelési munkálatok végeztetnek el most. A jövő választmány hatáskörébe utalták a kérdés megoldását. Az évi rendes közgyűlést f. hó 26-ikán délutánra tűzték ki.

Tanító választás. A cserenesényi ág. hitv. evangélikus egyház múlt héten töltötte be a nyugdíjazás folytán megüresedett kántortanítói állást. Egyhangú lelkesedéssel Klaudivyi Lajos pilisi tanító választotta meg.

Műkedvelő előadás. A helybeli iparos ifjak műkedvelő előadása f. hó 26-án lesz a Hungária nagytermében. Előadják a „Tót leány” című népszínművet.

Uj megállóhely. A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy Sziklás községnél vasúti megállóhely létesíttessék. E valóban nehéz és a községekre töltte előnyös vívmány Farkas Zoltánnak, kerületünk agilis és tetterős képviselőjének köszönhető, ki Sziklás község ezen régi óhajtatásának teljesülése érdekében sokat fáradozott.

Pénzintézeteink. A Rimaszombati Takarékpénztár — vármegyénk e régi, előkelő és messze vidéken jó hírű pénzintézete — 49 ik évi közgyűlést f. hó 23-ikán, csütörtökön d. e. 9 órakor tartja saját helyiségében. Az 1910. évi számadás és mérleg már közöltetett s ebből megtudjuk, hogy a 240000 korona részvénytökével bíró intézet tartalék, különleges tartalék és tisztviselői nyugdíjalapja 1910. év végén csaknem 600000 korona volt, betétje közel nyolcz és fél millió korona. A múlt évi nyereség, az előző évi áthozattal együtt 122860 korona 31 fillér, melyből 110195 kor. 11 fillér áll a közgyűlés rendelkezésére. Az osztalék részvényenként 50 korona lesz. A pénzintézet igazgatóságából Samarjay János betegsége folytán kilépett. Helyét a közgyűlés fogja betölteni.

A gömörmezei nép- és iparbank 40-ik évi közgyűlését másnap 24-én a polgári olvasókör termében tartja. E részvénytársaság múlt üzletévi eredménye is kedvező. Tartalékalaipja múlt év végén 104550 kor., betétállománya 2326266 kor. 37 fill., múlt évi nyereség az előző évi 2741 kor. 46 fillérrel együtt 51060 kor. 42 fillér, melyből a szabályszerű

lerovások eszközöltetvén, 40913 kor. 46 fillér áll a közgyűlés rendelkezésére. Az osztalék 20 korona lesz részvényenként. A tartalékalaip most már 115000 koronára fog emelkedni. Személyi változás a vezetőségben csak annyi lesz, hogy a Szomolnok Antal helyére egy felügyelőiségi tagot választanak.

Táncszertély Gömörpanyiton. Gömörpanyit község derék intelligenciája, f. hó 11-én a régi Szentivány-téle kastélyban kitűnően sikerült jótékony célú táncszertélyt rendezett. Az összes helyiségek Krazner Irma áldozatkészisége folytán tündér fényben usztak s a jelen volt előkelő közönség kiválóan virradtig maradt együtt. A szünóra alatt a panyiti vendégszerető uri asszonyok gazdag lakomát csaptak. Jelen voltak: Benden Heléna, Csathó Margitka, Kovács Katóka, Friedvald Etelka, Faragó Margitka, Dezső Melánia (Tornalja), Falvai Lenke, Simon Lidike, Záborszky Sárka, Záborszky Margitka, továbbá: Czinerstein Sándorné, Záborszky Lajosné (Sajógömör), Záborszky Ernőné, Kovács Károlyné, özv. Czékus Zoltánné, Kovács Pálné, özv. Faragó Lajosné (Sajógömör), özv. Csathó Sándorné, Kraxnen Imréné, Falvai Jánosné, Simon Károlyné. Felülfizettek: Waszy György 6 kor., dr. Fazekas Dezső 3 kor., Mihalovics Géza 3 kor., Záhonyi János 2 kor., Simon Imre 2 kor., Körössy Pál 1 kor., Nagy Albert 1 korona, mely összeg a község ház alapjára fordítottatik.

Temetkezési egyesület gyűlése. A polgári olvasókör kebelében fennálló temetkezési egyesület választmánya múlt vasárnap id. Rábely Miklós elnöklésével ülést tartott, melyen több új tagot vettek fel, megállapították a közgyűlés elé terjesztendő számadást és jelentést, s elhatározták, hogy az évi rendes közgyűlést márczius 5-én tartják meg. A választmány örömmel értesült az elnök királyi kitüntetéséről, s miután még nem nyílt alkalom üdvözlétének ülésen való kifejezésére dr. Csernay Dániel most tett eleget e kellemes kötelességnek.

Vesztett kutya Rimócán. A múlt héten Rimócza községben két vesztett kutya garázdálkodott; az egyik megmarta Bolcsó András társulati erdőőrt, a kit felszállítottak Budapestre a Pasteur intézetbe. A vesztett kutyákat kiirtották. A járási főszolgabíró 40 napi ebzárlatot rendelt el.

Állami jutalomátadás. Tóth Kálmán helybeli szabósegéd, ki Blau Vilmos urnál 26-ik éve állandóan foglalkozik, az ipartestület előterjesztése folytán 100 korona állami jutalomdíjban részesült. Ezen jutalomdíjat és elismerő oklevelet ünnepélyesen a főispán, alispán és polgármester s a városi hatóság képviselőinek jelenlétében dr. Sugár Ignác iparkamarai titkár ma 19-én d. e. 11 órakor adja át a városháza tanácstermében.

A rimamurányi tőkeemelése. A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű-Részvénytársaság f. hó 7-én tartotta Loisch Ede alelnök akadémizáltatása folytán Lánzy Leó igazgatósági tag elnöklete alatt rendkívüli közgyűlést, melyen 30 részvényes 105225 részvény képviselőjében jelent meg s melyen az alapítóke fel-emelését és az ezzel összefüggő alapszabály-módosítást elhatározták. A közgyűlés az igazgatóság összes javaslatait egyhangulag elfogadta. Ezek szerint a részvénytőke 40000 darab 200 korona névértékű részvény kibocsátása által az eddigi 32 millióról 40 millió koronára emeltetik fel. Ezen 40000 darabból 25000 drb részvény a régi részvényeseknek 600 korona áron rendelkezésére bocsátatik úgy, hogy minden 25 drb régi részvényre 4 drb új részvény jut, melyek már az 1911-12 üzletév eredményében részesednek. Ezekre az elővételi jog febr. 8-tól febr. 16-ig bezárólag gyakorolható. Az elővételi jog gyakorlása alkalmával részvényenként 300 korona készpénzben azonnal befizetendő a befizetés napjától ez év július hó 1-ig számított 5%-os kamat megtérítése mellett. A további 300 kor. ez év július 1-én fizetendő be. A fennmaradó 14400 drb új részvényt ugyancsak 600 kor. áron, de csak 1912. július hó 1-én kezdődő osztalékjogosultsággal a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és a Wiener Bank-Verein veszik át. A közgyűlés elé terjesztett igazgatósági jelentés hivatkozik arra, hogy a társaság vezetősége a múltban is állandó igye-

kezetet fejlesztett ki, hogy üzelveit a vasipar mindenkori haladásához mérten kifejllessze s ez irányu munkálkodásának köszönhető, hogy a vállalat mai magaslatára emelkedett. A mostani tőkeemelés is arra szolgál, hogy az ózdi gyár üzemeinek további központosítása és egy újabb nagyolvasztó, valamint új hengeroszatok építése, ugyszintén a salgótarjáni és likéri telepek, valamint a hernádvölgyi magyar vasipar r.-t. és az Unió bádogyár társaság üzemeinek tökéletesítése és modernizálása által a vállalat versenyképességét továbbra is fentartsa és emelje.

Isaye, a hegedűkirály Miskolcson. Szolgálatot vélünk tenni városunk és vidéke zeneértő közönségének azzal az örömhírrrel, hogy Isaye, a jelenkor legelsőrendű hegedűművésze, Dientzl Oszkár fővárosi zongoraművész közreműködésével Miskolcson, f. hó 23-án, a Korona-szálló dísztermében nagyszabásu hangversenyt tart. Mellőzzük a jóízűséget sértő reklámot, csak röviden arra utalunk, hogy a rendkívüli művész Európa bármely metropolisában elragadó művészetével oly diadalokat arat, hogy a napi sajtó és a zenei szaklapok minden hangversenyéről, mint zenei eseményről emlékeznek meg. Mulasztást követ el az a zene-barát, a ki nem gondoskodik azonnal jó helyekről és nem rándul Miskolcra, hogy egy felejthetetlen est emlékével térjen onnan vissza. Jegyek 2, 4, 6 és 8 korona árban válthatók Lővi József Fia (László Adolf) könyvkereskedésében Miskolcson.

CSARNOK.

Jelenet.

Kis vendéglő ablakából
A fény kisúgárik,
Bent mulató ifiaknak
Czigánybanda játszik.
Kihallatszik az utcára
Heje-huja ének,
Jókedve van, úgy látszik bent
Mindenik vendégnek.
A vendéglő ivójában
Sarok-asztal mellett
Sajátságos sáppadt arcu
Férfi üldögélget.
Szüresölgeti kevés borát
Csendesben, szerényen,
De valami „nem szeretem”
Látszik a szemében

A legduhajabb ifju
— Párbajoknak hőse, —
Rápillant a férfura:
Vajjon mit néz úgy e?
Észre veszi „nem szeretem”
Szeme pillantását
Bor-sugallta nyegleséggel
Igy kezdi szólását:
„Nem tetszik tán barátocskám
A mi mulatságunk?
Hasztalan néz szúrón felénk,
Már ez divat nálunk.”

Hideg, nyugodt tekintettel
Néz a férfi rája,
Halk, de azért érczes hangon
Igy felel szavára:
„Nem aludtam már több éjjel,
Nyugalomra vágyom,
Ezért bizony nem örülök
E vad mulatságon.”

„Ha nem tetszik, tisztelt uram,
Hogy mi itt mulatunk,
Párolgjon más csárdába,
De mi itt maradunk.”
Hangos röhely kíséri a
Krackéler mondását,
A boros had bálmulattal
Nézi hős pajtását.
„Ha pedig szóm nem tetszenék
Tehtünk majd róla,
Kiállhatunk holnap reggel
Kardra vagy pisztolyra.
Avagy talán gyávák vagyunk,
Ugy-e bizony nemde?
Bátorság nincs a szívünkben,
Csupán a szemünkbe?”

Harag pirja lepi el az
Idegennek arczát,
S e haragpirt elárulja
Lelkének a harcát.
„Valamikor én is voltam
Ifjú és bátor,
De nem koresma volt a tanyám,
Hanem honvédtábor.
Küzdöttem sok ellenséggel.
Ha kellett, hát százzal,
Szembe szálltam nem egyszer, de
Százszor a halállal.
Szelnoknál vörös sapkámát
Lőtte át az osztrák,
Tápiónál is ott voltam,
Hol a halált oszták.

Hogy nem tetszik a multság,
Annak oka megvan,
Kutstein-várból csak pár napja,
Hogy kiszabadultam.
Utazásban töltém eddig
Nappalom és éjjem,
Most pihenni szerettem voln',
Ezen az egy éjjen.
S hogy régebben erős jobbom
Védelmemre nem kél,
Oka az, mert ellőtték volt
Egykor Isaszegnél . . .
Hanem azért, bár hiányzik
Jobb kezem a kardra,
A pisztolyt majd csak eltartom
A megmaradt balba!"

Józanná lesz a krakéler
És mindenik társa,
Tisztelettel tekintenek
A hon mártírjára.
Pár pillanat és mindnyájan
Búcsuznak bókolva,
Előttük a czigánybanda
Halad libasorba,
Egyszerre oszt' az idegen
Im azt veszi észre,
A párbajhős esőkja hullik
Megmaradt kezére.

Kovácsy Elemér.

Cigaretta-hüvelyek

100 darabonként:

Sirolin	14 fillér
Kinsem	16 fillér
King	18 fillér
Kohinor nikotinmentes	20 fillér
Pique	24 fillér
Sorompó	24 fillér
Club nikotinmentes	28 fillér
Ambre nikotinmentes	30 fillér
Marschal	32 fillér
Heba nikotinmentes	32 fillér
Rizabadi nikotinmentes	34 fillér
Kader nikotinmentes	36 fillér
1 drb cigarettatöltő-gép	14 fillér

Kapható: IFJ. RÁBELY MIKLÓS
papirkereskedésében Rimaszombat.

Eladó ház és birtok.

Rimaszombatban a **Kossuth-utczai 32-ik számú** telken fekvő

Barányi-féle ház,
kert, téglából épült **csűr,** boltozatos **istállók** szabad kézből eladók.

Eladó továbbá az akasztóhegyi düllőben **49774** □-öl szántó; a felsőréten **6066** □-öl rét; a régi temető mellett **1238** □-öl belsőség.

Bővebb felvilágosítással **Barányi György** birtokos szolgál. 3—*

Eladó

egy a Rózsa- és Kmetty-utczákra fronttal bíró házhely, érdeklődők forduljanak **Szabó Elemér** tulajdonoshoz. 2—3

Kiadó lakás, esetleg eladó ház.

Egy szép, egészséges, **három szobás lakás 1911. május hó elsejétől** bérbe vehető, de ugyanezen ház esetleg **örök áron is megvehető.** Értekezni lehet **Andrási László** tulajdonossal.

Tanulóul

egy 13—14 éves fiú -- ki magyarul helyesen írni és olvasni tud — **Id. Rábely Miklós és fia könyvnyomdájában** felfogadtatik.

Helybeliek előnyben részesülnek.

Szélmotor

jó karban levő, **jutányos árban eladó.**
Czim: a kiadóhivatalban.

Pályázati hirdetemény.

449. sz. — Gömör és Kishont vármegye ratkói járáshoz tartozó s lemondás folytán megüresedett **ujvásári körjegyzői állásra** ezenel pályázatot hirdetek.

A kör székhelye Ujvásár, s ahhoz ezenkívül még Gömörispánmező, Kisborosznok, Szásza, Ratkószabadi és Gömörrepás községek tartoznak.

Javadalmazása: törzsfizetés állami kiegészítéssel 1600 korona, iroda átalány 104 kor., körönbelüli fuvarátalány 210 kor., körönkívüli fuvarátalány 150 kor., küldöncz-díj és szolgáltatási átalány eddig 104 kor., 160 koronával megszavazott fölemelése pedig törvényhatósági jóváhagyás alatt áll, és lakbér 300 korona, mely összeget az Ujvásár község által a körjegyzői lakás céljaira átadott épület bérlete fejében a községnek átengedni kötelek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtnák, miszerint az 1883 évi I. t.-cz. 6. §-ban s illetve az 1900. évi XX. t.-cz. 3. §-ban előirt képesítésüket és eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt **pályázati kérvényüket** hozzám legkésőbb **folyó hó 27-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert az elkésve érkezettek figyelembe venni nem fogom.

A választás határidejéül t. évi márczius hó 1-ső napjának délelött 10 óráját Ujvásár községbe tűzöm ki.

A megválasztandó állását nyomban elfoglalni kötelek.

Ratkó, 1911. február 11.

Madarassy, főszolgabíró.

Kiadó lakás, eladó ház.

A Sziujártó-utcza 36. sz. alatti ház, mely két szoba, konyha, előszoba, egy kettős lakó pincze, fatartó, kertből áll: szabad kézből eladó, — esetleg **május 1-ére** bérbe kiadó. — Értekezhetni lehet **özv. Szabó Istvánnéval.** 1—3

Hölgyek figyelmébe!

Tisztelettel hozom a nagyérdemű hölgyközönség szives tudomására, hogy sok évi **honi és külföldi** elsőrendű Salonokban szerzett gazdag tapasztalataimmal **Rimaszombatban** (Sziujártó-u. 38. sz. házban)

angol női szabóműhelyt

nyitottam, melynél fogva tisztelettel ajánlom fel szolgálatomat mindazoknak, kik kifogástalan, divatszerinti ruhát óhajtanak pontos és kívánság szerinti kivitelben. — A nagyérdemű hölgyközönség jóakaratu pártfogásáért esedezve, tisztelettel vagyok:

PÁDÁR ANTAL női szabó.

Lakás: Rimaszombat, Sziujgyártó-u. 38. sz.

Kiadó lakás, eladó ház.

Rimapart-utcza 21. sz. alatti új ház magányos udvarral folyó évi **május hó 1-étől** kiadó, esetleg örök áron eladó. — Kisebb urilaknak is megfelel. — Értekezni lehet levéleileg **Pelzsinger Gézánéval Putnok** „Hungária” gőzmalom.

Kiadó lakás

Sziujártó-utcza 49. sz. alatt (a piacz közelében) **két lakás,** melyből a földszinti áll: 3 szoba, konyha, éléskamra és mosókonyha, az emeleti pedig: 2 utczai szoba, hálófülke, 1 nagy előszoba, fürdőszoba, éléskamra, konyha, mosókonyhából és a hozzátartozó mellék helyiségekből 3—*

május 1-re kiadó.

Értekezni lehet **KOSINER VILMOS** tulajdonossal.

Villany világítás. Vízvezeték.

Értesítés.

Tisztelettel hozom tudomására Rimaszombat város és a vidék n. é. közönségének, hogy **45 év óta fennállott**

HOLLÓSY-féle temetkező-vállalatot

átvettem, azt ezentul a régi név igénybevételével, **Deák Ferencz-utcza 24. sz. alatt Zsuffa Kálmán-féle** újonnan épült házban a **saját nevem alatt fogom tovább vezetni.** — Kérem eunélfogva mindazokat, kiknek kedves halottaik eltemetése osztályrészüll jut, ezen szomorú kötelesség teljesítésével engem megbízni. Elvállalok mindenféle temetkezést és az ezzel járó összes teendőket.

Tartok raktáron mindenféle nagyságban és kivitelben **érec- és fakoporsót, szemfedőt, sirkoszorút, koszorúszalagot, készítették gyászjelentéseket, ravatalozást** stb. mérsékelt áron a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig.

A helybeli és vidéki n. é. közönség jóakaratu pártfogását tisztelettel kéri 8—*

ZAWADZKY EDE

Rimaszombat, (Deák Ferencz-u. 24.)

Kiadó lakás.

Rimatamásfalván az 1-ső számú ház, a „Gondüző” mellett — melyben öt szoba és mindenféle mellékhelyiségek, pincze és magános nagy udvar van — **május 1-ére** bérbe kiadó. — Értekezni lehet ugyanott a tulajdonos 2-3

: MARTON IMRÉNÉVEL :

Haszonbérbeadás.

A jolsvai ág. h. ev. egyház haszonbérbe adja a jolsvai határban levő:

1. Kövi patak dülőbeni 135 kat. hold 657 □-öl területű földrét tagot . . . . . 1800 kor.
2. Savanyurét dülőbeni 43 hold 729 □-öl területű rét tagot . . . . . 1000 kor.
3. A Timár-utcai házat s gazdasági épületeket . . . . . 300 kor.
4. Fürdő-utcai csürt . . . . . 50 kor.
5. Uj-utcai csürt . . . . . 60 kor.

Kikiáltási ár s az **egyház felügyelőjénél** megtekinthető feltételek mellett az 1911. évi április 1-től számítandó 6, esetleg 12 évre **Jolsván a városházán 1911. évi február 22-én d. e. 9 órakor** tartandó nyilvános árverésen.

Az árverés megkezdéséig kellő bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok is elfogadtnak, úgy az egyes valamint az összes haszonbérleti tárgyakra.

Bánatpénz a kikiáltási ár 20% mely a legtöbbet ígérő által az elért haszonbéri összeg 50%-ra azonnal kiegészítendő s óvadékkul szolgál.

Haszonbéri feltételekre nézve felvilágosítást ad az egyházi felügyelő.

Jolsva, 1911. febr. 8.

Czibur Emil

a jolsvai ág. h. ev. egyh. felügyelő.

Kiadó lakás.

Kossuth- és Szentpéteri-utca sarkán lévő emeletes lakás, mely áll: 5 szoba, konyha, kamra és pinczéből, — május hó 1-étől kiadó. — — Értekezni lehet: **Heksch Bertalan** urnál Rimaszombat. 1-3

Hirdetmény.

39—1011. sz. — Alólírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti kir. járásbírósnak 1910. évi Sp. VIII. 1930/4. számú végzése következtében Dr. Mihalik Abris ügyvéd által képviselt Geszti György javára 236 K 81 fill. s járulékaik erejéig 1911. évi január hó 4-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 2700 koronára becsült következő ingóságok u. m.: lovak nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagygyőzei kir. járásbírósnak 1910. évi V. 560/3. számú végzése folytán 236 kor. 81 fill. tőkekövetelés, ennek 1910. évi szept. hó 10 napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen 87 K 98 fillérben bíróság már megállapított költségeik erejéig, Jolsván leendő megtartására **1911. évi február hó 25. napjának** délutáni 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik. — Nagygyőze, 1911. február 11.

Holló Arzén. kir. bir. végrehajtó.

: Ifj. HISNYAN BÁLINT :

:-: nagy férfi- és gyermekruha raktára :-:

Rimaszombat Fő-tér 9. szám. (A „Kaszinó” épületében.)

Ajánlja dúsan felszerelt férfi- és gyermekruha raktárát a n. é. közönség figyelmébe, hol mindenféle öltözék a legjobb anyagból, kifogástalanul elkészítve, nagy választékban a legmérsékeltebb árak mellett úgy kész állapotban, mint mértékvetel szerint is kaphatók.

Pótvásár.

Értesitem a t. közönséget, hogy **folyó évi febr. hó 23-ik napján Rimaszombatban** hasított körmű állatokra pótvásár tartatik.

Rimaszombat, 1911. február 15.

Dr. Kovács László, polgármester.

Eladó ház.

Rimaszombatban a **Losonczy-utca 52. sz.** ház, udvar- és kertből álló belsőség eladó. — Bővebb felvilágosítással szolgál özv. **Teleszniczky Edéné Rimaszombat.** 2-3

Önkéntes árverési hirdetmény.

Alólírott zárgondnok ezennel közhírré teszi, hogy a Bronts Viktor tulajdonát képező, a leltározáskor mintegy **43 szekerre becsült sarju** — **1911. évi február 25-én** d. e. 10 órakor Susa község község-házánál alólírott zárgondnok jelenlétében nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett el fog adatni.

Dr. Baksay Dezső, zárgondnok.

Egy jóforgalmu vidéki korcsma és mészáros üzlet

keres óvadékképes kezelőt azonnali belépésre. — **Czim:** a „Kristály” gőzmosógyárban **Miskolcz.** 2-3

Hirdetmény.

100—1911. sz. — Alólírott kir. végrehajtó ezennel közhírré teszi: miszerint a dr. Benyó Gyula ügyvéd esődtömeggondnok által képviselt vb. **Seidner Géza** esődtömegéhez tartozó behajthatatlanoknak feltüntetett **1521 K 55 fillérben kimutatott könyvkövetelések** a rimaszombati kir. törvényszék 1911. évi 821. es. számú végrehajtást rendelő végzése folytán nyilvános árverésen el fognak adatni.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járásbírósnak 1911. évi V. 91/1. sz. kiküldő végzése folytán leendő megtartására határnapul az **1911. évi február hó 21-ik napjának** d. e. 10 órája a rimaszombati kir. járásbírósnak irodájába kitűzetik s ahhoz az árverezni kívánók azon megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az elárverezendő követelések fennállósága és behajthatóságáért a esődválasztmány felelősséget nem vállal.

Az adósok névsora alólírott kir. végrehajtó irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Rimaszombat, 1911. február 10.

Gaskó János.

A Rimaszombati Kereskedelmi és Közgazdasági Bank R.-t.

Üzletteleinek. — T. közönségnek szives tudomására hozza, miszerint a mai követelményeknek megfelelőleg **Rimaszombatban** felépített

gépgyárát és gépjavitó műhelyét üzembe hozta.

Gyárt és javít: motorokat, cséplőket, elevátorokat és mindenféle gazdasági és ipari gépeket, malomberendezéseket és vasszerkezeti munkákat. ::

Hengerrovátkálás gyorsan és pontosan eszközöltetik.

Autogén gyorsforrasztás tengely vagy bármilyen öntött vasalkatrészekre 24 órán belül eszközöltetik.

:: **Allandó raktár mindenféle gazdasági gépekben** ::

A géptulajdonosok felkértenek, hogy javításra szoruló gépeket mielőbb szállítsák be, nehogy későbbi időszakban beállani szokott torlódás miatt, az késedelmesen eszközöltessék. 8—

Megbízható ügynökök felvételnek.

Megbízható ügynökök felvételnek.